

המציאות היהודית

כ"ז אדר א' - כ"ח אדר ב' תשס"ח • כתב-עת של איחוד הקהילות היהודיות ברומניה

"מפגשים מלב אל לב עם נשמה יהודית"

ראיון עם יו"ר הפדרציה ד"ר אורל ויינר

יו"ר הפדרציה, חבר הפרלמנט ד"ר אורל ויינר, נכח כאורח כבוד בסימפוזיון הבין-לאומי "אמנות וארכיטקטורה של בתי-הכנסת ברומניה" (24-28 בפברואר ש.ז.), שאירגנו אוניברסיטת בר-אילן והמכון לתרבות רומניה מתל אביב. כמו כן נכח באזכרה למעפילי "סטרומה", ובמוסדות האדמו"ר מבוהוש בבני ברק ובבית-הכנסת "הרב צבי גוטמן" שבתל אביב (12-16 במרס ש.ז.). לאחר כל האירועים האלה העביר לנו ד"ר אורל ויינר את התרשמותו הן מהאירועים שנשאו

אופי אקדמי והן מכל השאר. הוא דיבר על התערוכה האמנותית ועל התמונות שהוצגו בה, והביע תמיכה גדולה מאוד בהמשכו של הפרויקט סביב בתי-הכנסת ברומניה, פרויקט שדורג בחשיבותו במקום ראשון. ד"ר ויינר דיבר בהערכה רבה על ארגון טקס האזכרה ושיבח את התכנית היפה שליוותה את הטקס בבאר שבע. הוא סיכם את הביקור הארוך במוסדות "בוהוש" בהערכה רבה על הדיון שהתקיים שם עם מנהיגי המוסדות. עוד הוסיף וסיפר על הביקור שערך בבית-הכנסת "הרב צבי גוטמן". "היו מפגשים מלב אל לב והורגשה הנשמה היהודית" סיכם היו"ר.

את ה"אמון" הוא קשר להתנגדותו של העם היהודי, התנגדות שהובילה לניצחון על המן בכל הדורות. "המנים היו והמנים ישנם עוד" טוען היו"ר אורל ויינר, אלא שהיום לא מדובר באסתר בלבד כי אם בעם היהודי כולו, שכמו בימי אחשוורוש בפרס נדרש גם היום להגן על עצמו מפני האנטישמיות "הקלאסית" ומפני האנטישמיות ה"מודרנית", האנטי-ישראלית. ולא בכדי "הנה אנו חיים" הוא השיר ששרים בערב פורים.

פורים 5768 בבוקרשט ובערי השדה

פורים שפיל 5768 היתה הצלחה גדולה למנהל התיאטרון היהודי-ממלכתי הרי אליאד, שעד כה ביים 35 הצגות פורים. מנהיגי הפדרציה, הקהילה מבוקרשט, בני ברית, אגודת היהודים קרבנות השואה ברומניה, נציגים מטעם השלטונות, מטעם כל הדתות, אנשי תרבות, יהודים מבוקרשט וידידים - כל אלה מילאו עד אפס מקום את האולמות בכל שלושת ימי החג. בכל הקהילות חגגו את חג הפורים לפי המסורת. הקהילות הגדולות אירגנו אף הן הצגות להנאתו הרבה של הציבור. השחקנים המוצלחים של התיאטרון, והצעירים והילדים אשר שרו ורקדו לשמחת הקהל, זכו כולם למחאות כפיים ממושכות בשלוש ההצגות בבית-כנסת הגדול, במרכז הקהילתי של הג'וינט ובתיאטרון היהודי-ממלכתי. שמענו את קריאת המגילה מפי הרב הראשי מנחם הכהן, ונוכחנו לראות את התלהבותה של קהילה, שהיא אולי קטנה במספר אבל מוכשרת דיה כדי לאחד בתוכה כוחות ספרותיים, מוזיקליים ושחקנים מוכשרים. למחאות כפיים ממושכות זכו השירים והריקודים של "הקטנים" ו"הגדולים" מ"תלמוד תורה" ומ"לאודר רעות", "ביים בם", המקהלה והתזמורת. פורים שפיל הוא עניין של "אמון", כך נהג לומר הרב שלמה סורין רוזן.

ג'וינט בוקרשט - הנשמה של חיי הקהילה בבוקרשט

פעילויותיו של המרכז הקהילתי היהודי בבוקרשט - הג'וינט - מעניינות ומושכות אליו בחודשים האחרונים את היהודים מעיר הבירה. הג'וינט מייצג את השוני, מקום שמרגיש 'בית' לכל מי שמגיע אליו, בכל גיל, מכל רקע דתי שהוא ולבעלי המקצועות השונים. על התכניות לפורים ולפסח אחראי צוות המרכז, ומשתתפים בהן יחד הילדים, הצעירים ובני גיל הזהב. שיעורי הסלסה - הריקוד הברזילאי, אומנויות הלחימה, שיעורי אנגלית, עברית ורומנית לזרים - מושכים אליהם ציבור רחב. לצדם מתקיימות פעולות ותכניות חדשות, בהן תכנית "בראשית", וגם הן זוכות להצלחה רבה. המרכז מציע את עצמו להיות גשר בין הדורות, שיזרים חיים לחיים הקהילתיים.

הקהילה היהודית מאורדיה והג'וינט אורדיה משתפים פעולה באופן יוצא מן הכלל, ומקרבים אליהם הן את יהודי אורדיה עצמה, והן יהודים ממקומות רחוקים יותר המעוניינים בתרבות ובציביליזציה יהודית. לא רק המרכז הקהילתי, שאיכותו גבוהה במיוחד, אלא גם פעילות בית-הכנסת זוכה למבקרים רבים יותר ויותר מיום ליום. יו"ר

הקהילה היהודית מאורדיה וג'וינט אורדיה - שותפות מוצלחת

הקהילה אינג' פליקס קופלמן סיפר לנו על שני אירועים חשובים בחיי הקהילה: פורים ופסח, אותם יחגגו כהלכתם כל הדורות ביחד. ב-22 באפריל מתוכננת חנוכת הבית של המרכז הקהילתי. כמו כן יהיו איתנו התורמים העיקריים לנושא הזה - משפחות אטי וקלוד ארנל מארצות - הברית - אשר תמכו בהקמת המרכז הקהילתי היהודי הראשון ברומניה.

צמצום קהילות מתוך התבוללות

בירחון שלנו אנו מייחדים דף שלם לנושא השפעת העלייה וההתבוללות על התפתחות הקהילות היהודיות. ד"ר ליבוי בריש השתתף כנציג הפדרציה בקונגרס היהודי "אירו-אסיה" של יושבי ראש הארגונים היהודיים החשובים בארצות-הברית. הקונגרס היהודי התקיים בטביליסי, ודנו בו על מצב היהודים בג'ורג'יה, ארמניה, אזרביג'אן, בלרוס, אוקראינה, רוסיה, קזחסטאן, קירגיסטאן, טג'יקיסטאן, טורקמניסטאן ואוזבקיסטאן. באותו מדור אנו מפרסמים ביקורת ספרותית על הספר "הכוחות הקטנים שמאחורי השינויים הגדולים של המחר", מאת מרק פן וקיני זאלסנה, ספר המציג ליהודי אמריקה את התאקלמותם בחיי אמריקה ואת תהליך ההתבוללות, שרק הולך ומעצים.

רטרוספקטיבה - מרגרטה סטריאן בטימישוארה - הערצה ל-60 שנות קיום לישראל

המוזיאון לאמנות טימישוארה הקדיש לאמנית מרגרטה סטריאן אירוע מיוחד. בחסות ראשי המחוז טימיש, החליטו המארגנים שהאירוע יציין את שישים שנות קיומה של מדינת ישראל. מנהל המוזיאון לאמנות טימישוארה - ד"ר מרצל טולציה - אסף תומכים ונציגים משגרירות ישראל ומהפדרציה. יו"ר הפדרציה ד"ר אורל ויינר היה שותף לכל האירוע והגיע למסיבת העיתונאים שקדמה לאירוע, וכמו כן לתערוכה, אשר התקיימה באולמות המפוארים שבארמון מתקופת הברוק בטימישוארה.

מדורי הספרות והתרבות השונים בעיתוני רומניה הודיעו שהסופר נורמן מאניה - המחזיק בפרסי יוקרה רבים מארצות-הברית ומאירופה - יגיע לרומניה במחצית השנייה של חודש אפריל ויקבל תואר "דוקטור לשם כבוד" מאוניברסיטת בוקרשט ובקלוז' נאפוקה. בהזדמנות זו ייחד לו הירחון שלנו שלושה דפים ובהם יתפרסם חומר עליו ועל כתביו. כליד 1936 הכיר נורמן מאניה את הגיהנום של טרנסניסטריה עוד בהיותו ילד. לימים החל לכתוב ספרות יפה, ובשנת 1986, לאחר הקשיים שהערים עליו המשטר הקומוניסטי, יצא לחו"ל ובשנת 1987 הגיע לארצות-הברית, שם התיישב והמשיך לכתוב בשפה הרומנית. פעמיים השתתף ביריד הבין-לאומי בירושלים והקדיש לו את השיר היפה "לדבר לאבן". פיליפ רוט, הינריך בל, אוקטביו פז, אורחן פאמוק ועוד אישים נוספים הביעו את הערצתם ליצירותיו של נורמן מאניה.

ברוך הבא נורמן מאניה

"פונטקה ר.א. ז'אן אשכנזי"
פרופסור ז'אן אשכנזי, אישיות מרכזית בעולם הרפואה של ישראל, דיבר למוקדון "פונטיקה"

על זיכרונותיו שליוו אותו כשעלה לישראל, על מדע הנורולוגיה, ועל הפרופסורים שלו וידידיו ברומניה. לא מכבר חזר לרומניה כדי להיות נוכח באולם הספרייה של האקדמיה הרומנית, שבה הציגו את ספרו האחרון "החידה של השינה".

I.S.S.N. 1223 - 7736
14
5 948474 000551